

Fazekas Sándor:

Elkötelezett híve vagyok a régi bírósági épületek megmentésének

Az idei tavasz a birtokbavétel és egyben a tervezés időszaka a budapesti igazságszolgáltatás életében. Az erre kijelölt egységek befejezik a költözést: elfoglalják új közös székházukat a Margit híd budai hídfőjénél. A Fővárosi Törvényszék elnökének szavai szerint a tízezer négyzetméter alapterületű, négyszintes Tölgyfa utcai épület a bírósági szervezet egyik büszkesége.

Fazekas Sándor elmondta még: a Pesti Központi Kerületi Bíróság tízéves rekonstrukciója után idén megkezdődhet a Fővárosi Törvényszék épületének teljes felújítása. Az elnök szükségesnek látja azt is, hogy új elhelyezést keressenek az óbudai bíróság számára.

► Önt a Pesti Központi Kerületi Bíróság, majd a Fővárosi Törvényszék elnökéként eddig leginkább az igazságügyi negyedben, a Markó utcában és környékén láthatták az ügyfelek és a szakma képviselői. Mostantól azonban valószínűleg mind gyakrabban tűnik majd fel a Duna másik partján, a Tölgyfa utcában. Az ugyanis már tény, hogy a jövőben a budapesti bírósági szervezet jelentős része itt dolgozik. Mit tudhatunk a Margit-ház elnevezésű épület megszerzéséről?

A Tölgyfa utcai ingatlan egy évvel ezelőtt vált ismertté számunkra. Azt megelőzően, 2012–2013-ban folyamatosan kerestük a megfelelő székházat az OBH elnökével. Sorra jártuk a szóba jöhető budapesti építményeket, amelyek részben állami tulajdonban vagy bérleti konstrukció keretében kerülhettek volna a birtokunkba. Elsődleges

célunk az volt, hogy egységes elhelyezési lehetőséget teremtsünk a 2013. január 1-jétől működő Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak, valamint a közigazgatási és munkaügyi regionális kollégiumnak.

► A Fővárosi Törvényszék az adatok szerint a kerületekben és saját első-, s másodfokú fórumain hétszáznegyven bírót és kétezer más munkatársat foglalkoztat. Korábban még arról volt szó, hogy legnagyobb szervezeti egysége, a Pesti Központi Kerületi Bíróság (PKKB) több részre bomlik: néhány kerület kiválik belőle, s az ő számukra új elhelyezést kell találni. Megváltozott ez a koncepció?

Igen, a régebbi elképzelés módosult. Ennek oka alapvetően az volt, hogy jelentősen mérséklődött a PKKB hatalmas ügyfor-

galma, az eljárások száma lényegében már nem haladja meg a kerületek átlagát. Ezt nem utolsósorban jogszabály-módosítással lehetett elérni. Több ügyben megszűnt a PKKB kizárólagos illetékessége. A közlekedési büntetőügyekben és a fiatalkorúak bűnpereiben például már a többi kerület és valamennyi járásbíróság is ítélezhet. A központi járásbíróság, vagyis a tíz kerületet kiszolgáló PKKB ebből a szempontból most egy a kerületi bíróságok közül. Az ügyek arányos megoszlásához hozzájárult a szabálysértési értékhatár módosítása is. Mindezen okok miatt a PKKB egységének megbontására már nem volt szükség. Feladatunk ezért a közigazgatási és munkaügyi bíróság, illetve a regionális kollégium elhelyezése maradt.

► Végül hogyan választották ki az épületet?

Legalább 50–60 ingatlant megnéztünk, mire a második kerületben rátaláltunk egy magánszemély tulajdonában lévő Tölgyfa utcai épületre. A tíz éve készült ház kiváló állapotú volt a megtekintéskor is. Egy bank használta korábban, s megtudtuk, hogy nem csak bérletről lehet szó, hanem adásvételről is. Ez nagyon felkeltette az érdeklődésünket, már csak azért is, mert az épület közel volt a munkaügyi és a közigazgatási szakágak által használt székházakhoz. A költözés így eleve gyorsabbnak és olcsóbbnak mutatkozott. Az természetesen hozzá tartozik, hogy a bíróság, illetve az Országos Bírósági Hivatal a mai szabályok szerint csak kezelő lehet, a tulajdonjogot tehát előzetesen a magyar államnak meg kellett szereznie. Ebben nagy segítséget kaptunk a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő (MNV) Zrt.-től, s az ingatlan végül tavaly 3,6 milliárd forintért megvásárolta a magyar állam, ezután válhatott vagyonkezelővé a Fővárosi Törvényszék.

► Kérem, mutassa be az épületet.

Az ingatlan négyszintes, tízezer négyzetméter alapterületű. Megjegyzem: így már eleve nyilvánvaló volt, hogy a közigazgatási és munkaügyi ügyszak elhelyezésén túl is perspektívát kínál számunkra. Ezért vetődött fel az a gondolat, hogy költöztessük ide a jelenleg a Pesti Központi Kerületi Bíróság égisze alatt működő szabálysértési részleget, valamint a végrehajtási csoportot. Hozzá kell tennem: már 2012-ben megfogalmazódott az az elképzelésünk, hogy a szabálysértési ügyekben egységes, centralizált jogalkalmazást kellene bevezetni Budapesten. Akkor a kerületek még külön-külön intézték a szabálysértési ügyszakhoz érkező peres és nem peres ügyeket. Idén januártól aztán lehetővé vált, hogy kizárólagos illetékessége alapján az összes hasonló első fokú ügyet a PKKB dolgozza fel a fővárosban. Az új épület területi adottságai ezek után módot adtak arra, hogy az elsőfokú szabály-

sértési ügyekben eljáró PPKB-s titkárok és ügyintézők is a Tölgyfa utcában kapjanak helyet. Az előzményekről tudni kell azt is, hogy a harmadik költőzködő egység, a végrehajtási csoport a Bajza utcában működött, egy erősen leromlott épületben, az ügyfelek fogadása, az ügyintézés sokkal nehezebben ment. Összességében azt mondhatom: a Tölgyfa utcai épület kisebb átalakítások után ma a Fővárosi Törvényszék legkorszerűbb, legszebb új ingatlana. Az utóbbi húsz esztendő figyelembe véve a mostani az egyik legnagyobb ingatlanprojektje a budapesti igazságszolgáltatásnak.

► **Kérem, szóljon a részletekről is: milyen körülmények fogadják a Tölgyfa utcai épületben az ügyfeleket, a jogi képviselőket és természetesen a bírákat, titkárokat, ügyintézőket.**

A székház nem csak szép, de komfortos is. Az érdeklődők a belépés után a tárgyalások helyéről és az egyéb általános tudnivalókról az ügyfélcentrumban kapnak információt. A bírói dolgozósobák az épület második és harmadik emeletén vannak, a tárgyalótermet az első emeleten helyeztük el. Az érintettek az első emeleti külön ügyfélszolgálaton kérhetik, hogy betekintessenek az iratokba. A dokumentumokat ugyanitt olvashatják el, azt követően, hogy a kezelőirodák eljuttatják az aktákat az ügyfélcentrumhoz.

Mediációs helyiséget is kialakítottunk, hiszen az egyeztetés lehetősége a törvényben szabályozott.

Megemlítem még, hogy a gyorsított eljárással zajló szabálysértési ügyek őrizeteseit a földszinten külön bejáraton át kísérik a tárgyalóteremhez. A közigazgatási és munkaügyi perek ügyfeleinek így nem kell találgatniuk a másik ügyszak résztvevőivel. Ez az eljárások eredményességét is szolgálja. Egészében véve már az nagy előny, hogy az eljárások egyes szakaszai ugyanabban az épületben zajlanak. Korábban például négy helyszínen lehetett hozzájutni a munkaügyi s a közigazgatás első- és másodfokú döntéseikhez.

Ami pedig a bírákat, titkárokat illeti: számukra különösen hasznos, hogy a szakmai konzultációk, a kollégiumi ülések, a továbbképzések könnyen összehívhatók és megrendezhetők. A jogalkalmazás egysége ilyen feltételek közt könnyebben megteremthető.

► **Kérem, jellemezze néhány adattal az itt működő szervezeti egységek tevékenységét.**

Elsőként a szabálysértési ügyszakot említtem meg. Ez hosszú idők óta kiemelt mutatókkal dolgozik. Sokan nem tudják, hogy Budapesten kétszer annyi szabálysértési eljárás van, mint büntetőügy. Tavaly a kerületi bíróságokra 24 ezer büntetőügy érkezett, s ekközben 46 ezer szabálysértést regisztrál-

tunk. Azt mondhatjuk tehát, hogy az állampolgárok közlekedési és tulajdon elleni szabálysértésekkel sokkal többször találkozhatnak, mint büntetőügyekkel.

A szabálysértési ügyintézésben a bírói szerep ma már nincsen jelen, a jogszabály megváltozott. Éppen a bírák tehermentesítése érdekében a jogalkotó úgy döntött, hogy a titkári foglalkoztatás lesz a domináns. A titkárok természetesen mindannyian szakvizsgával rendelkező jogászok, akik bírói szerepre készülnek. Tudásuk alapos, ezért maximálisan alkalmasak érdemi ügyintézésre.

► **Hogyan zajlik a szabálysértési ügyek vizsgálata, milyen gyakran tartanak tárgyalást?**

A bíróságra érkező 46 ezer szabálysértési ügy több mint 80 százalékában az érintetteknek nem kell megjelenniük, hiszen az ilyen eseteket peren kívül intézik a titkárok. Az iratok beérkezése után a titkárok ellenőrzik, hogy törvényes volt-e a szabálysértési hatóság eljárása, például jogszerűen szabták-e ki a pénzbírságot. Amennyiben azután az érintettek a pénzbírságot nem fizetik meg, a titkár azt átváltoztatja elzárásra. A hatósági döntés tanulmányozása után egyébként a bíróság felhívást bocsát ki: az eljárás alá vont személy nyilatkozhat, kéri-e, hogy részvételével tárgyalást tartsanak. A tapasztalat szerint még a tíz százalékot sem éri el azok aránya, akik az átváltoztatás elrendelése ügyében tárgyalást kérnek a bíróságtól. Az összes szabálysértési eljárást tekintve az ügyek kevesebb mint húsz százalékában kerül sor tárgyalásra. Ilyenkor – ugyanúgy, mint a büntetőügyekben – az eljárás alá vont személy jelenlétében bizonyítás zajlik, tanúkat, szakértőket hallgatnak meg, a tárgyalásokat titkárok vezetik. Szabálysértési ügyeink legnagyobb része néhány hónapon belül lezárul.

► **Az imént Ön a tulajdon elleni szabálysértésekről beszélt. Milyen ügyekre gondolhatunk ezekben az esetekben?**

A lopás, a csalás és a sikkasztás szabálysértésnek minősül akkor, ha azt ötvenezer forintnál nem nagyobb értékre követik el. Az új Büntető Törvénykönyv hatálybalépéséig, vagyis 2013 júliusáig húszezer forint volt a szabálysértési értékhatár. Ez azt is jelenti, hogy a jogszabály rendelkezése alapján csökkent a büntetőperes ügyek száma.

► **Ha már itt tartunk: miképpen befolyásolja a büntetőügyek elintézését, hogy az ügyészség újabban elektronikus úton nyújtja be a vádiratot?**

A módszer bevált. Mindenképpen költségkímélő, ha a bíróság a védőknek és a vádlot-

tak egy részének is elektronikus úton továbbítja a vádhatóság indítványát. Ennek kapcsán is megelégedéssel nyugtázhatom, hogy a Fővárosi Törvényszéken minden bírónak van hordozható számítógépe, a laptopokkal az elmúlt esztendő végén láttuk el a munkatársakat. Ez már csak azért is nagy előny, mert a bíróságon generációváltás történt, a fiatal szakemberek a legtermészetesebb módon alkalmazzák az informatikai eszközöket. További pozitívum, hogy az ügyészség 2013 óta megnegyezerte a bíróság elé állítások számát. A kis súlyú bűncselekmények tehát gyorsított eljárással kerülnek a bíró elé. Így végeredményben – a jogalkotás és a joggyakorlat több elemének módosulása miatt – gyorsabbá is vált a büntetőeljárás.

► **Az évek óta érzékelhető, hogy a közigazgatási és a munkaügyi bíráskodás hangsúlyosabb lett. A Fővárosi Törvényszék elnökeként Ön hogyan ítéli ezt meg?**

A közigazgatási, munkaügyi ügyszak – a szabálysértésihez hasonlóan – szintén kiemelt része a fővárosi ítélkezésnek. A két szakterület egységes kezelésével a bírói munka hatékonysága is inkább garantálható. Az a célunk, hogy a munkaügyi és a közigazgatási jogászok a későbbiekben egymást segítve végezzék a feladatukat, ennek feltétele persze, hogy univerzálissá váljék a bírói felkészültség. Hozzáteszem: a fővárosi közigazgatási és munkaügyi bíróságára tavaly 10 600 ügy érkezett, és ugyanennyit fejeztek be. 4900 ügyük maradt folyamatban.

► **A mostantól szintén a Tölgyfa utcában található végrehajtási csoport milyen feladatot lát el?**

A jogerősen befejezett ügyek jelentős részében a jogosultak végrehajtást kezdeményeznek, s ebből részben bírósági, részben

önálló bírósági végrehajtói teendők adódnak. Az elmúlt évben több mint 27 ezer végrehajtási ügy érkezett a kerületi bíróságokra, s természetes, hogy ennek a felét a Pesti Központi Kerületi Bíróság fogadta. A PKKB végrehajtási csoportjának legfontosabb feladata a hozzá tartozó ilyen típusú ügyek elintézése. Emellett a csoportban dolgozó titkárok megkeresett bíróságként is eljárnak, valamint döntenek a pszichiátriai osztályokon elhelyezett betegek gyógykezelésének elrendeléséről, s az elrendelés bírósági felülvizsgálatáról is. A feladat tehát összetett, a végrehajtási területen jelentős ügy- és ügyfélforgalomról beszélhetünk, így az új, korszerű elhelyezés ennek a csapatnak is megváltoztatja majd a működési feltételeit.

► **Aki a Margit-ház környékén jár, láthatja azt is, hogy a múlt év végétől folyamatosan átköltöző egységek mostanára lényegében belakták az épületet. Márciusra csak a hivatalos megnyitó-ünnepség maradt. Megkérdezném: mennyit költöttek bútorra, technikára? Ilyenkor csupán a berendezés is jelentős összegbe kerülhet.**

Valóban érdemes ennek kapcsán számvevést végezni, s figyelembe venni a költségeket és a megtakarításokat. Először is azt jegyzem meg, hogy a bútorzat modern, korszerű, a tárgyalási igényeknek, a hivatali működésnek tökéletesen megfelel. A részletekről szólva el kell mondanom, hogy a közigazgatási, a munkaügyi ügyszak teljes korábbi bútorzatát hasznosítani tudtuk. A berendezés, a székek, az asztalok, a pulpitusok megkímélt állapotban voltak, s kiválóan használhatók az új épületben is. A szabálysértési ügyszakot viszont új bútorzattal kellett felszerelni, így összességében, kiegészítő jelleggel, mintegy harmincmillió értékben közbeszerzési eljárást írtunk ki. Főként szekrényeket, asztalokat vásárol-

tunk – elmondható, hogy ebből a szempontból is költséghatékonyan gazdálkodtunk. Az informatikai beszerzés külön szálon futott, húszmillió forintért szervereket vásároltunk és új telefonközpontot létesítettünk.

► **A parkolás megoldható a környéken?**

A parkolás a bírósági épületek közelében mindenütt gondot okoz a fővárosban. A bírósági dolgozók autói mindenestre a Tölgyfa utcai épület alatti mélygarázsban elhelyezhetők. A székház mellett, a Fekete Sas és a Bem utcában most alakítják ki a fizető parkolóhelyeket. Nagy előnye az épületnek, hogy kiválóan megközelíthető a 4-es és a 6-os villamossal. A bíróság a Margit híd budai hídfőjétől öt perces sétával elérhető.

► **Az idei évre milyen fejlesztési tervei vannak?**

A legnagyobb ingatlanprojektjeink befejeződtek. Azzal, hogy kezelői jogunk alapján most Budára költöztettük az addig szétosztottan elhelyezett, széttagoltan működő egységeinket, nemcsak az ügyfeleket s az egységes ítélkezést szolgáljuk, de mód nyílt arra is, hogy a korábbi bérleti konstrukciók megszűnjének. Évente négyszáz millió forintnál többet takarítunk meg azzal, hogy bíróság céljára nem kell épületeket bérelnünk. A Fővárosi Törvényszék területén egyedül az óbudai bíróság működési feltételein kell lényegesen javítanunk. Ezt valószínűleg nem a Miklós utcai épület felújításával oldjuk meg, hiszen ott szűkös a terület, hanem a közelben másik székházat keresünk az MNV Zrt. segítségével. Az egyeztetések már folynak.

Másik feladatom, hogy gondoskodjam róla: a bírák létszáma arányban álljon az érkező ügymennyiséggel. Részben a kerületi

bíróságok, részben pedig a törvényszék polgári és gazdasági kollégiumának munkaterhei között kell 2015-ben egyensúlyt teremteni. Kiemelném, hogy Budapesten összességében csökkent az elhúzódo ügyek száma, és ezt az eredményt szeretném megőrizni.

► **Ügyvédek, ügyfelek és más bíróságra járó emberek tapasztalhatták, hogy a Markó utca 27-ben, a Fővárosi Törvényszék épületében új, modern tájékoztató centrum készült. Az intézmény elnökeként tervez-e további lépéseket?**

A földszint már részben megújult, a munkát a következő négy-hat évben folytatni szeretném. A gyönyörű archaikus épület ugyanis nagyon rossz állapotban van, emellett kevés benne az olyan tárgyaló, amelyben megmaradt a régi, eredeti bútorzat. A helyreállítás emeletenként történhet, az ítélező munka nem állhat meg. Ugyanezt a mintát követtem korábban a Pesti Központi Kerületi Bíróság teljes felújításakor is.

► **Ön 2012-ben lett a Fővárosi Törvényszék elnöke. Előtte 1997-től tizenöt éven át a PKKB-t vezette. A krónikák feljegyezték: építészek, belsőépítészek, művészettörténészek részvételével tíz évet szentelt arra, hogy a Markó utcai székház megújuljon. Hogyan tekint vissza erre az évtizedre?**

A Markó utca 25. szám alatti, 1912-ben épült székházat 1999-től állítottuk helyre. Megtisztelő volt számomra, hogy a munkálatokat elnökként én felügyelhettem. Egyébként az épület átadásának századik évfordulója alkalmából a főbejáratnál tavaly elhelyeztük a tervező, Jablonszky Ferenc építésszámológép emléktábláját. Szeretném ezt a felújítási folyamatot a Fővárosi Törvényszék épületében is végigvinni. Így remélem, elmondhatom majd, hogy vezetői pályafutásom alatt a legjelentősebb törvényszéki paloták felújításában közreműködtem.

► **Nemrég egy konferencián előadást tartott a Kúria régi székházában az építészeti értékek megóvásáról, helyreállításáról. Vajon a Kossuth téri palota rekonstrukciójakor figyelembe veszik az Ön tapasztalatait?**

A Kúria visszaköltözéséről a tárgyalások folynak, feltételezhető, hogy bevonnak ebbe a munkálatba. Konkrétumokat azonban erről még nem tudok mondani. Azt mindenesetre ennek kapcsán is tényként rögzítem, hogy elkötelezett híve vagyok a régi bírósági épületek megmentésének.

Kulcsár Anna
Fotó: Kőrösi Tamás